

สรุป คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 6203/2550
เกี่ยวกับการโต้แย้งหมายอายัดเงินค่าหุ้น เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืน
ตามมาตรา 311 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การที่ผู้คัดค้านไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดี โดยอ้างว่า คำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีมิได้ระบุให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะอายัดสิทธิเรียกร้องที่จำเลยมีต่อบุคคลภายนอก เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือโจทก์จึงต้องยื่นคำร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งอายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 311 วรรคหนึ่ง การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอายัดเสียเองโดยพลการ จึงเป็นการไม่ชอบ นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 311 วรรคหนึ่ง จะบัญญัติถึงการอายัดสิทธิเรียกร้องซึ่งระบุไว้ในมาตรา 310 ทวิ ว่า ให้อายัดได้ โดยคำสั่งอายัดซึ่งศาลได้ออกให้ตามที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียว แต่ในวรรคสองของมาตรา 311 ก็ได้บัญญัติให้อำนาจแก่ศาลไว้ด้วยว่า เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจกำหนดไว้ในหมายบังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจอายัดสิทธิเรียกร้องนั้นได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ถือว่าคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นคำสั่งอายัดของศาล ดังนั้น การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอายัดสิทธิเรียกร้องของจำเลยไปถึงผู้คัดค้าน (สหกรณ์) จึงชอบด้วยกฎหมาย

*****

(๓๑ ทวิ)

สำหรับศาลใช้

คำพิพากษา

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๒๒๐๓ ๒๕๕๐

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ความแพ่ง

ระหว่าง	{	นายสันต์ ปัทมะริสา	โจทก์
		สหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด	ผู้คัดค้าน
		นางรำไพพรรณ กลยาประสิทธิ์	จำเลย

เรื่อง ยืม (ชั้นบังคับคดี)

ผู้คัดค้าน	ฎีกาคัดค้าน	คำพิพากษา
ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ลงวันที่ ๓๐ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙		
ศาลฎีกา รับวันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐		

สำเนาถูกต้อง

(นางนิตรารักษ์ หังกลิ่นคดี)
ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด

- ๒ -

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้จำเลยชำระเงิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์ โดยให้ผ่อนชำระเป็นรายปี ปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท งวดแรกชำระภายในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๘ งวดต่อไปชำระทุกวันที่ ๑๓ กันยายน ของปี ถัดไป หากผิดนัดให้จำเลยชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินที่ยังค้างชำระ และให้โจทก์บังคับคดีได้ทันที แต่จำเลยผิดนัดโดยชำระเงินแก่โจทก์เพียง ๑๐,๐๐๐ บาท โจทก์จึงขอให้ศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดี ต่อมาเจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือถึง ผู้คัดค้านแจ้งอายุัดเงินค่าหุ้น เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนประจำปี ๒๕๔๘ ที่จำเลยมีสิทธิจะได้รับจากผู้คัดค้านในฐานะสมาชิก โดยให้ผู้คัดค้านส่งเงินไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่จำเลยมีสิทธิได้รับเงิน แต่ผู้คัดค้านโต้แย้งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอายุัดของ เจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงขอให้ศาลชั้นต้นออกหมายเรียกผู้คัดค้าน มาทำการไต่สวน

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า เหตุที่ผู้คัดค้านไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอายุัดของ เจ้าพนักงานบังคับคดี เพราะเป็นการอายุัดสิทธิเรียกร้องที่ยังไม่เกิดขึ้น ทั้งการอายุัด ทรัพย์สินของผู้คัดค้านซึ่งเป็นบุคคลภายนอกต้องดำเนินการโดยร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งจึง จะชอบด้วยกฎหมาย เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการโดยผลการเป็นการไม่ชอบ จำเลย

สำเนาถูกต้อง

(นางมีตราภรณ์ คำพิบูลย์)

ผู้จัดการสหกรณ์คอกบพริ้วนครชัยภูมิ จำกัด

มีหนี้ผูกพันอยู่กับผู้คัดค้าน ผู้คัดค้านชอบที่จะนำเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนมาหักชำระหนี้แก่ผู้คัดค้านได้ ส่วนเงินค่าหุ้นถือเป็นทุนเรือนหุ้นของผู้คัดค้าน เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่มีอำนาจบังคับให้ผู้คัดค้านส่งเงินดังกล่าวแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ขอให้คำสั่งว่าคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเพิกถอนการอายัดสิทธิเรียกร้องที่จำเลยมีต่อผู้คัดค้านดังกล่าว

ศาลชั้นต้นได้สวนแล้ววินิจฉัยว่า คำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีชอบด้วยกฎหมาย จึงมีคำสั่งให้ผู้คัดค้านปฏิบัติตามคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดี หากผู้คัดค้านไม่ปฏิบัติตาม ให้เจ้าพนักงานพนักงานบังคับคดีแถลงเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ผู้คัดค้านอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

ผู้คัดค้านฎีกา

ศาลฎีกาตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า

เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอายัดเงินค่าหุ้น เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนประจำปี ๒๕๔๘

ซึ่งจำเลยในฐานะสมาชิกมีสิทธิจะได้รับจากผู้คัดค้าน โดยให้ผู้คัดค้านส่งเงินไปให้

สำเนาถูกต้อง

(นางนิศราภรณ์ ตันติขันธ์)
ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด

- ๔ -

เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่จำเลยมีสิทธิได้รับเงิน เพื่อบังคับชำระหนี้
 แก่โจทก์ตามคำพิพากษา แต่ผู้คัดค้านไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดี
 ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านมีเพียงว่า คำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดี
 ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผู้คัดค้านฎีกาว่า คำสั่งศาลชั้นต้นที่ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีมิได้
 ระบุให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะอายัดสิทธิเรียกร้องที่จำเลยมีต่อบุคคลภายนอก
 เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือโจทก์จึงต้องยื่นคำร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งอายัดตามประมวล
 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมี
 คำสั่งอายัดเสียเองโดยผลการ จึงเป็นการไม่ชอบนั้น เห็นว่า แม้ประมวลกฎหมายวิธี
 พิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง จะบัญญัติถึงการอายัดสิทธิเรียกร้องซึ่งระบุไว้ใน
 มาตรา ๓๑๐ ทวิ ว่า ให้อายัดได้โดยคำสั่งอายัดซึ่งศาลได้ออกให้ตามที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา
 ได้ยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียว แต่ในวรรคสองของมาตรานี้ก็บัญญัติให้อำนาจ
 แก่ศาลไว้ด้วยว่า เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจกำหนดไว้ในหมายบังคับคดีให้เจ้าพนักงาน
 บังคับคดีมีอำนาจอายัดสิทธิเรียกร้องนั้นก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าคำสั่งอายัดของ
 เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นคำสั่งอายัดของศาล คดีนี้ศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดี ฉบับ
 ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘ ระบุให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดอายัดทรัพย์สินของ

สำเนาถูกต้อง

(นางนิทรารักษ์ ลิ้มนิเวศ)

ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ

ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ทรัพย์สินที่ให้จัดการอายัดตามหมายบังคับคดีฉบับดังกล่าวยอมหมายรวม
ถึงสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีต่อบุคคลภายนอก จึงเป็นกรณีศาลชั้นต้นได้
กำหนดไว้ในหมายบังคับคดีแล้วทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจอายัดสิทธิเรียกร้องที่จำเลย
มีต่อบุคคลภายนอกได้ คำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีในกรณีเช่นนี้ย่อมเท่ากับเป็น
คำสั่งอายัดของศาลโดยผลของมาตรา ๓๑๑ วรรคสอง ดังกล่าว การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมี
คำสั่งอายัดสิทธิเรียกร้องของจำเลยไปถึงผู้คัดค้านจึงชอบด้วยกฎหมาย กรณีไม่มีเหตุที่จะ
เพิกถอนคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีตั้งที่ผู้คัดค้านยกขึ้นอ้างและขอมาในฎีกา
ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ วินิจฉัยปัญหาข้อนี้ชอบแล้ว ฎีกาของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น

อนึ่ง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งโดยมิได้สั่งเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม ศาลฎีกา

เห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง

พิพากษาใน ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

นายชัชชาติ ละเอียด

นายบุญรอด ตันประเสริฐ

นายเฉลิมเกียรติ ชาญศิลป์

หมายเหตุ มีคำรับรองของประธานศาลฎีกาแนบท้าย

26 ก.ย. 2550

ศาลยุติธรรม

สำเนาถูกต้อง

(นางมีศราภรณ์ ตันภิบาล)

ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด

คดีหมายเลขแดงที่ ๖๒๐๓/๒๕๕๐

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๕ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

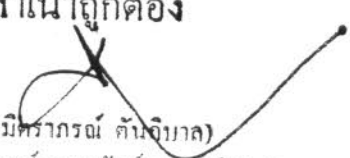
ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คดีนี้ได้ทำคำพิพากษาโดยนายชัชชาติ ละเอียด ได้ร่วม
ประชุมปรึกษาเป็นองค์คณะและมีความเห็นพ้องกันตั้งลงลายมือชื่อไว้ในต้นร่างคำพิพากษาแล้ว
แต่เนื่องจากนายชัชชาติ ละเอียด พ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่จะลงลายมือชื่อในคำพิพากษานี้
จึงบันทึกไว้เป็นสำคัญ

(นายวิรัช ลิ้มวิชัย)

ประธานศาลฎีกา

สำเนาถูกต้อง

(นางมิถราภรณ์ คັນจิบาล)

ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการจังหวัด*